

URZĄD MIEJSKI W OPOCZNI

THE MUNICIPAL OFFICE IN OPOCZNO

ul. Staromiejska 6, 26-300 Opoczno tel: /+48 44/ 786 01 00, fax: /+48 44/ 786 01 11,

e-mail: umopoczno@um.opoczno.pl

www.opoczno.pl

www.bip.opoczno.pl

URZĄD MIEJSKI w Opocznie
BIURO OBSŁUGI INTERESANTA

Opoczno dnia 18 października 2024 roku

PIK 003.02.2024

Wpłynęło
dnia

18. 10. 2024

Ilość zał.

L.p.dz.

Podpis

Znak sprawy

II

**Uzasadnienie do projektu uchwały
w sprawie nadania honorowego obywatelstwa Opoczna**

Janowi Aleksandrowi Dziewulskiemu,

**współzałożycielowi zakładów ceramicznych „Dziewulski i bracia Lange” w Opocznie,
późniejszych Zakładów Płytek Ceramicznych „Opoczno”.**

Przemysławiec z żoną Wiktorią Karoliną i piątka ich dzieci: Zofią, Aleksandrą, Władysławą i Janem (wszyscy urodzeni w Opocznie) i najstarszym z rodzeństwa - Jerzym (poległ podczas wojny polsko-bolszewickiej 1920 r.). Fotografia pochodzi ze zbiorów rodzinnych Agnieszki Tiuryn-Petrulewicz, wnuczki Zofii z Dziewulskich Nelkenowej.

URZĄD MIEJSKI W OPOCZNIĘ

THE MUNICIPAL OFFICE IN OPOCZNO

ul. Staromiejska 6, 26-300 Opoczno tel: /+48 44/ 786 01 00, fax: /+48 44/ 786 01 11,
e-mail: umopoczno@um.opoczno.pl
www.opoczno.pl
www.bip.opoczno.pl

Jan Aleksander Dziewulski (zm. 28 stycznia 1911 r.) – polski przemysłowiec, jeden z pionierów przemysłu ceramicznego na ziemiach polskich i ukraińskich. Był współzałożycielem słynnych zakładów ceramicznych „Dziewulski i bracia Lange” w Opocznie, które przekształciły się później w Zakłady Płytek Ceramicznych „Opoczno”. Jego działalność znacząco wpłynęła na rozwój przemysłu ceramicznego w regionie oraz na arenie międzynarodowej.

Dziewulski rozpoczął swoją działalność w 1867 roku, gdy w cegielni w Opocznie, w której wypalano cegły budowlane z lokalnej gliny, rozpoczął produkcję bardziej zaawansowanych materiałów. Wraz z braćmi żony Wiktorii -szwagami: Józefem i Władysławem Lange, Dziewulski zainwestował w produkcję cegieł ogniotrwałych, płytek szamotowych i kamionkowych, co otworzyło nowe perspektywy dla przemysłu ceramicznego w regionie.

Pod koniec XIX wieku zakłady Dziewulskiego i braci Lange zainicjowały produkcję płytek ceramicznych, wykorzystując nowoczesne technologie, a ich produkty szybko zdobyły uznanie w całej Europie dzięki wysokiej jakości i innowacyjnemu wzornictwu. Zakład w Opocznie rozwijał się dynamicznie, a sukcesy na wystawach międzynarodowych, takich jak Złoty Medal na Targach w Kijowie (1897), Wielki Srebrny Medal na Wszechświatowej Wystawie w Paryżu (1900), Grand Prix w Sankt Petersburgu (1901) i Złoty Medal w Brukseli (1903), dodatkowo napędzały wzrost firmy.

W związku z rosnącym zapotrzebowaniem na surowce, Jan Dziewulski podjął decyzję o budowie nowego zakładu w Słowińsku, na terenie dzisiejszej Ukrainy, gdzie znajdowały się złoża białej gliny, niezbędnej do produkcji płytek ceramicznych. Wkrótce ukraiński zakład stał się jeszcze większy i nowocześniejszy od opoczyńskiego, gdyż dysponował 24 piecami.

Jan Aleksander Dziewulski pozostawił po sobie trwałe dziedzictwo jako wizjoner przemysłu ceramicznego, którego wpływ na rozwój gospodarki polskiej i międzynarodowej jest widoczny do dziś. Zakłady „Opoczno”, obecnie część grupy Cersanit, kontynuują jego tradycję produkcji wysokiej jakości płytek ceramicznych, eksportowanych na rynki światowe.

Po śmierci Dziewulskiego w 1911 roku, jego zakłady kontynuowały działalność i rozrastały się. Po II wojnie światowej wszystkie fabryki zostały upaństwowione i znacząco

URZĄD MIEJSKI W OPOCZNIĘ

THE MUNICIPAL OFFICE IN OPOCZNO

ul. Staromiejska 6, 26-300 Opoczno tel: /+48 44/ 786 01 00, fax: /+48 44/ 786 01 11,
e-mail: umopoczno@um.opoczno.pl
www.opoczno.pl
www.bip.opoczno.pl

rozbudowane. W latach 80. XX wieku Opoczno stało się największym ośrodkiem przemysłu ceramicznego w Polsce, a zakłady Dziewulskiego nadal odgrywały wiodącą rolę na rynku.

Założyciele fabryki ceramicznej w Opocznie: pierwszy z lewej – Jan Aleksander Dziewulski; drugi z lewej – Józef Lange; pierwsza z lewej Wiktoria Dziewulska (żona Jana Aleksandra) z domu Lange; pierwszy z prawej Władysław Lange.

Z wielką przyjemnością przyjmujemy fakt, że żyją potomkowie rodziny Dziewulskich, którzy kilkakrotnie odwiedzili nasze miasto.

Pani Joanna Opolska (prawniczka Jana Dziewulskiego) gościła w Opocznie trzykrotnie:

- podczas pierwszego, historycznego spotkania w Muzeum Regionalnym w Opocznie
04.12.2021 r.

URZĄD MIEJSKI W OPOCZNO

THE MUNICIPAL OFFICE IN OPOCZNO

ul. Staromiejska 6, 26-300 Opoczno tel: /+48 44/ 786 01 00, fax: /+48 44/ 786 01 11,
e-mail: umopoczno@um.opoczno.pl
www.opoczno.pl
www.bip.opoczno.pl

Kolejna wizyta miała miejsce 20 sierpnia 2022 Opoczno odwiedziła szeroka reprezentacja rodziny Dziewulskich – potomków Jana Aleksandra Dziewulskiego”. Rodzina Dziewulskich była gościem honorowym trzeciej edycji Festiwalu Płytki Ceramicznej. Swoją obecnością zaszczylili nas: prof. zw. dr hab. n. med. Jadwiga Dziewulska-Komender – seniorka rodu, wnuczka Jana Aleksandra Dziewulskiego, Anna Komender – córka Jadwigi, Jarosław Dziewulski – prawnuk Jana Dziewulskiego, Elżbieta Dziewulska, Zuzanna Dziewulska – praprawnuczka Jana Dziewulskiego, Joanna Opolska – prawnuczka Jana Dziewulskiego, Karolina Opolska – praprawnuczka Jana Dziewulskiego, dr Agnieszka Tiuryn-Petrulewicz – prawnuczka Jana Dziewulskiego, płk Andrzej Petrulewicz oraz Anna Hyc – bratowa Jadwigi Komender.

URZĄD MIEJSKI W OPOCZNIĘ

THE MUNICIPAL OFFICE IN OPOCZNO

ul. Staromiejska 6, 26-300 Opoczno tel: /+48 44/ 786 01 00, fax: /+48 44/ 786 01 11,
e-mail: umopoczno@um.opoczno.pl
www.opoczno.pl
www.bip.opoczno.pl

URZĄD MIEJSKI W OPOCZNIĘ

THE MUNICIPAL OFFICE IN OPOCZNO

ul. Staromiejska 6, 26-300 Opoczno tel: /+48 44/ 786 01 00, fax: /+48 44/ 786 01 11,
e-mail: umopoczno@um.opoczno.pl
www.opoczno.pl
www.bip.opoczno.pl

Po raz trzeci potomkowie Jana Dziewulskiego gościli u nas podczas otwarcia stałej wystawy "Opoczyńskie Dziedzictwo Ceramiczne" w Muzeum Regionalnym w Opocznie 23.03.2024 r.

URZĄD MIEJSKI W OPOCZNI

THE MUNICIPAL OFFICE IN OPOCZNO

ul. Staromiejska 6, 26-300 Opoczno tel: /+48 44/ 786 01 00, fax: /+48 44/ 786 01 11,
e-mail: umopoczno@um.opoczno.pl
www.opoczno.pl
www.bip.opoczno.pl

Reasumując:

W związku z powyższymi faktami, które niepodważalnie wskazują, że Jan Dziewulski dzięki swojemu talentowi, inteligencji, kreatywności i wizjonerskiemu postrzeganiu przyszłości, w której widział przemysł ceramiczny jako znaczącą gałąź gospodarki dał miastu Opoczno impuls do rozwoju na następne stulecia. Ustawił małe wówczas miasteczko w pierwszym rzędzie z ówczesnymi europejskimi zagłębiami industrialnymi. Stworzył podwaliny pod rozwój kolejnych wielkich zakładów ceramicznych, dającym przez lata zatrudnienie, a tym samym możliwość godnego życia, tysiącom mieszkańców Gminy Opoczno i okolic oraz ich dzieciom, co pozwoliło na rozwój dodatkowych przedsiębiorstw z różnych sektorów, pełniących służebną i pomocniczą rolę wobec funkcjonujących fabryk. Dzięki ciężkiej pracy Dziewulskiego, często trudnej i mozolnej, jego koncepcje, a nawet rzecz można marzenia zostały skonkretyzowane w postaci produkcji glazury i terakoty, a Opoczno zyskało mocną markę i międzynarodową sławę, która procentuje do dziś.

Dlatego bezdyskusyjnym wydaje się rekomendacja projektu uchwały w sprawie nadania honorowego obywatelstwa Opoczno Janowi Aleksandrowi Dziewulskiemu oraz podkreślenie tego wyróżnienia organizacją uroczystości z tym faktem związanych, którym należy nadać charakter wydarzenia nadzwyczajnego, integrując wysiłki twórcze i logistyczne wszystkich opoczyńskich instytucji kultury pod auspicjami Wydziału Promocji i Kultury Urzędu Miasta. Dniem szczególnie do tego predystynowanym jest data 28 stycznia 2025 roku, gdy przypada 113 rocznica śmierci Jana Dziewulskiego, którą rekomendujemy.

Człowiek żyje tak długo, jak długo trwa pamięć o nim, ocalmy od zapomnienia tę wyjątkową postać pioniera ceramiki opoczyńskiej, bo na to bezapelacyjnie zasługuje. To zobowiązanie obecnego pokolenia, dług wdzięczności i wyraz najwyższego szacunku do spuścizny, jaką zostawił po sobie Jan Aleksander Dziewulski.

Lidia Lasota

Dyrektor
Wydziału Promocji i Kultury

Lidia Lasota